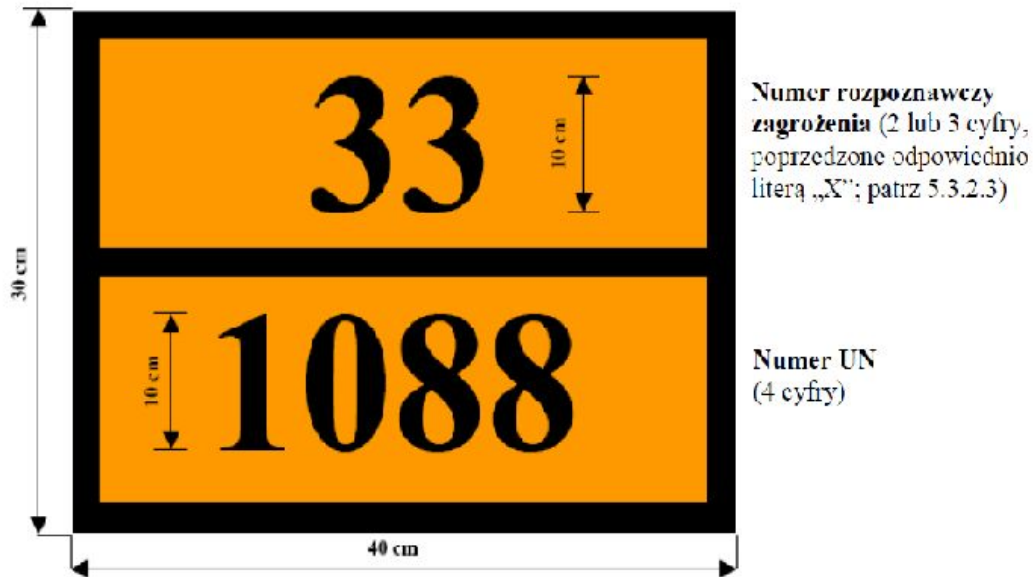


O CZYM PRZEWOŹĄCY TOWARY NIEBEZPIECZNE POWINIEN PAMIĘTAĆ?

Przygotował / opracował: [Anna Baczkowska-Dobranowska](#)

Przewoźnicy decydujący się na transport towarów niebezpiecznych przewożonych w ilościach wymagających oznakowania pojazdu pomarańczowymi tablicami, czyli zgodnie z przepisami Umowy ADR ([odsyłacz do artykułu nr 1](#)), **powinni wiedzieć, że towary niebezpieczne muszą być przewożone z zachowaniem wszystkich przepisów dotyczących m.in. dokumentacji, oznakowania i wyposażenia pojazdu, przeszkolenia kierowcy oraz innych osób zaangażowanych w przewóz towarów niebezpiecznych, zastosowania przepisów dotyczących ochrony towarów niebezpiecznych, oznakowania sztuk przesyłek, załadunku, rozładunku i manipulowania ładunkiem, wymagań dotyczących konstrukcji i dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych.**

Jednostki przewożące towary niebezpieczne powinny być oznakowane dwiema pomarańczowymi tablicami. Jedną należy przymocować z przodu, drugą z tyłu pojazdu, pionowo, prostopadle do osi podłużnej jednostki transportowej (jednostką transportową może być pojazd samochodowy bez przyczepy lub zespół pojazdów czyli pojazd samochodowy z przyczepą). Jak wyglądają takie tablice?



Tło: pomarańczowe.
Obrzeże, linia pozioma i cyfry: czarne, o grubości 15 mm.

Przykład tablicy barwy pomarańczowej z numerem rozpoznawczym zagrożenia i numerem UN (źródło: Umowa ADR 2015)

Mogą być one gładkie, czyli bez numerów, lub zawierać numery. Numer u góry to numer rozpoznawczy zagrożenia, numer ten składa się z kilku cyfr i informuje o tym, jakie zagrożenia stwarza przewożony towar. Przykładowe znaczenia numerów rozpoznawczych zagrożenia to:

- 33 - materiał ciekły łatwo zapalny (temperatura zapłonu niższa niż 23 C)
- 23 - gaz palny



Tablice barwy pomarańczowej na pojeździe przewożącym UN 1203 paliwo silnikowe lub benzynę w cysternie

Dolny numer to numer UN – numer rozpoznawczy materiału lub przedmiotu, pochodzący z „Przepisów modelowych ONZ”. Tablice powinny być zgodne z powyższym wzorem oraz podanymi rozmiarami (30 cm x 40 cm). Tło powinno być pomarańczowe, obrzeże i cyfry – czarne, o grubości 1,5 cm.

Dopuszcza się zastosowanie tablic zmniejszonych, o wymiarach 30 cm x 12 cm i wielkości obrzeża 1 cm, jeżeli ze względu na wielkość lub konstrukcję pojazdu, powierzchnia jest niewystarczająca do umieszczenia większych tablic. Na kontenerach zawierających towary niebezpieczne w postaci stałej, przewożonych luzem oraz w przypadku kontenerów-cystern, cystern przenośnych i wieloelementowych kontenerów do gazu, pomarańczowe tablice mogą być zastąpione oznakowaniem naniesionym na folii samoprzylepnej.

Trzeba wiedzieć, kiedy używa się tablic z numerami, a kiedy bez. Tablice gładkie, czyli bez numerów, stosuje się wtedy, gdy przewozi się towary niebezpieczne w sztukach przesyłki, czyli w opakowaniu. Tablice z numerami umieszcza się na pojazdach przewożących towary niebezpieczne w cysternach. Jeżeli przewozi się jeden towar niebezpieczny, wystarczą dwie

tablice z numerami: jedna z przodu, a druga z tyłu jednostki transportowej. Oprócz tablic pomarańczowych na cysternach po bokach oraz z tyłu umieszcza się nalepki ostrzegawcze charakterystyczne dla danego towaru niebezpiecznego. Jeśli cysterna jest wielokomorowa i przewozi różne towary niebezpieczne, umieszcza się po obu jej bokach, na wysokości komór, tablice z numerami i nalepki towarów, które znajdują się w tych komorach. Wtedy na pojeździe wystarczą z przodu i z tyłu tablice pomarańczowe bez numerów.



Oznakowanie pojazdu przewożącego benzynę w cysternie

Sposoby oznakowania pojazdów przewożących towary niebezpieczne są dokładnie omawiane na kursach dla kierowców je przewożących.

Wymagana dokumentacja

Przewoźnik powinien zaopatrzyć kierowcę w stosowną dokumentację, oraz właściwe wyposażenie zgodne z instrukcjami pisemnymi i wymaganą ilość, rodzaj i o określonej ilości środka gaśniczego gaśnice.

Kierowca przewożący towary niebezpieczne w ilościach wymagających oznakowania pojazdu tablicami barwy pomarańczowej powinien być zaopatrzony w następującą dokumentację:

- dokument przewozowy / CMR zgodny z ADR

W dokumencie przewozowym ważna jest kolejność i sposób przekazania informacji.

Dokument przewozowy powinien zawierać: numer UN przewożonego materiału poprzedzonego literami "UN", prawidłową nazwę przewozową, grupę pakowania, (np. PG III) liczbę i określenie sztuk przesyłki np. jedna skrzynia, całkowitą liczbę każdego z towarów niebezpiecznych mającego odrębny numer UN, kod ograniczeń przewozu przez tunele o ile przejazd odbywa się przez tunele. Podaje się również nazwę i adres nadawcy, odbiorcy i dane kierowcy. Dokumenty, podobnie jak wyposażenie pojazdu, są przedmiotem kontroli Inspekcji Transportu Drogowego i innych uprawnionych służb.

- instrukcje pisemne dla kierowcy

Instrukcje pisemne powinny być dostarczone przed rozpoczęciem przewozu. Powinny być zrozumiałe dla kierowcy i być zgodne ze wzorem podanym w Umowie ADR. Na ostatniej stronie instrukcji wymienione jest przewożone wyposażenie, w tym wyposażenie dodatkowe dla niektórych klas (towary niebezpieczne dzielą się na klasy w zależności od zagrożenia dominującego jakie stwarzają)

-zaświadczenie ADR, czyli dokument uprawniający do przewozu towarów niebezpiecznych po odpowiednim kursie i po zdanym egzaminie

Kursów dla kierowców przewożących jest kilka:

- podstawowy do przewozu towarów niebezpiecznych w sztukach przesyłki oraz luzem,

- specjalistyczny do przewozu towarów niebezpiecznych w cysternach,

-specjalistyczny w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych klasy 7

materiały promieniotwórcze,

- specjalistyczny w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych klasy 1 materiały i przedmioty wybuchowe.

- dla przewozu w cysternach i dla przewozu materiałów wybuchowych klasy 1. świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych zwane świadectwem z czerwonym paskiem

Pojazdy przewożące towary niebezpieczne w cysternach muszą przejść odpowiednie badania i procedurę na podstawie których Transportowy Dozór Techniczny wydaje świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych. Takie świadectwo jest ważne tylko przez 12 miesięcy, ale można przedłużyć jego ważność.

-certyfikat pakowania kontenera lub pojazdu

Jeżeli przewóz drogowy towarów niebezpiecznych w dużym kontenerze (o pojemności powyżej 3 m³) dokonuje się bezpośrednio przed przewozem morskim, to do dokumentu przewozowego należy dołączyć ten certyfikat.

-dokument ze zdjęciem kierowcy.

Jak długo przechowuje się kopię dokumentu przewozowego towarów niebezpiecznych ?
Przewoźnik i nadawca mają obowiązek przechowywać go przez co najmniej 3 miesiące.

Wyposażenie pojazdu

W jednostce transportowej powinno znajdować się wyposażenie zgodne z instrukcjami pisemnymi i rodzajem przewożonych towarów oraz sprzęt do gaszenia pożarów. W skład wyposażenia jednostki transportowej przewożącej towary niebezpieczne wchodzi elementy wymagane w instrukcji pisemnej :

- klin pod koła dla każdego pojazdu o odpowiednim rozmiarze w stosunku do dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu oraz średnicy kół,

- dwa stojące znaki ostrzegawcze,

- płyn do płukania oczu (nie jest wymagany w przypadku przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych o numerach nalepek ostrzegawczych nr 1, 1.4, 1.5, 1.6, oraz przy przewozie gazów).

Każdy członek załogi pojazdu musi posiadać:

- kamizelkę ostrzegawczą
- przenośne urządzenie oświetleniowe (latarka zgodna z przepisami ADR)
- parę rękawic ochronnych
- sprzęt do ochrony oczu (np. okulary ochronne)

Oprócz wyżej wymienionego sprzętu ochronnego dla niektórych klas wymagane są:

- maska uciezkowa dla każdego członka pojazdu w przypadku przewozu gazów trujących klasy 2 i materiałów trujących klasy 6.1
- łopata, osłona otworów kanalizacyjnych i pojemnik do zbierania pozostałości (obowiązkowe przy przewozie materiałów klasy 3 – materiały ciekłe zapalne, klasy 4.1- materiały stałe zapalne, samoreaktywne oraz wybuchowe, stałe odczulone, klasy 4.3 - materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, klasy 8-materiały żrące, i klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne).

W pojazdach przewożących towary niebezpieczne w ilościach wymagających oznakowania pojazdu tablicami barwy pomarańczowej muszą znajdować się co najmniej 2 gaśnice o określonej w przepisach pojemności, w zależności od dmc (dopuszczalnej masy całkowitej) pojazdu zaopatrzone w plombę oraz informacją o dacie następnej kontroli. Gaśnice powinny być umieszczone w miejscu łatwo dostępnym, oraz być zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych. W praktyce oznacza to, że jedną gaśnicę kierowca zwykle posiada w sfoferce, a inne umieszczone są w specjalnych, zwykle czerwonych pojemnikach na pojeździe.

Gaśnice oraz widoczny klin pod koła umieszczone w miejscu łatwo dostępnym

W zależności od DMC (dopuszczalnej masy całkowitej) jednostki transportowej, różna jest minimalna pojemność całkowita gaśnic na jednostkę transportową:

- dla DMC pojazdu < 3,5 tony minimalna pojemność całkowita gaśnic na jednostkę transportową wynosi 4 kg, przy czym co najmniej jedna z nich powinna mieć pojemność 2 kg,

- dla DMC pojazdu > 3,5 ≤ 7,5 tony minimalna pojemność całkowita gaśnic na jednostkę transportową wynosi 8 kg, przy czym co najmniej jedna z nich powinna mieć pojemność 6 kg, więc wystarczy 6 kg oraz 2 kg środka gaśniczego

- dla DMC pojazdu > 7,5 tony minimalna pojemność całkowita gaśnic na jednostkę transportową wynosi 12 kg, przy czym co najmniej jedna z nich powinna mieć pojemność 6 kg, więc wystarczą dwie gaśnice sześćo-kilogramowe

Jest jeden wyjątek, jeśli chodzi o ilość gaśnic. Jeśli przewożone są towary niebezpieczne klasy 6.2- czyli materiały zakaźne, wówczas wystarczy jedna dwukilogramowa gaśnica.

Co się stanie jeśli zapomnimy o jakimś przepisie, o oznakowaniu pojazdu, lub źle wypełnimy list przewozowy? W przypadku kontroli na drodze może to skutkować karą pieniężną. A gdyby okazało się, że uchybienia wpływają znacznie na bezpieczeństwo transportu towarów niebezpiecznych, a w efekcie stwarzają zagrożenia dla ludzi i środowiska, może się to skończyć nawet unieruchomieniem pojazdu przez służby kontrolne.

Źródła:

Oświadczenie rządowe z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. Dziennik Ustaw 2015 r. poz. 882

<http://dokumenty.rcl.gov.pl/DU/rok/2015/pozycja/882>

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2011/s/227/1367/1>

Umowa ADR 2015 Dziennik Ustaw 2015 r. poz. 882 <http://dokumenty.rcl.gov.pl/DU/rok/2015/pozycja/882>)

https://www.mir.gov.pl/media/7115/Czesc_1_ADR_2015.pdf

<https://www.mir.gov.pl/strony/zadania/transport/drogi/przewozy-drogowe/przewozy-specjalne/towary-niebezpieczne/>

rysunek: tablice barwy pomarańczowej Umowa ADR 2015

<https://www.mir.gov.pl/strony/zadania/transport/drogi/przewozy-drogowe/przewozy-specjalne/towary-niebezpieczne/>

https://www.mir.gov.pl/media/7124/Czesc_5_ADR_2015.pdf

Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie formularza listy kontrolnej i formularza protokołu kontroli

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2012/655/1>